

Roosevelt spet izvoljen z veliko večino!

Zmagal je v 35 državah, ki imajo 426 elektoralnih glasov, Dewey pa v trinajstih. Vodilni izolacionisti poraženi pri volitvah. Obe kongresni zbornici pod kontrolo demokratov

Ameriški volilci so izrekli zaupnico Rooseveltu s ponovno izvolitvijo za predsednika Združenih držav. Roosevelt je zmagal v 35 državah, ki imajo 426 elektoralnih glasov, governor Thomas E. Dewey, kandidat republikanske stranke, pa v trinajstih, ki imajo 105 elektoralnih glasov.

Dewey je prodir v devetih državah, kjer so republikanci dobili večino pri predsedniških volitvah pred štirimi leti, poleg teh pa je v ospredju v Ohio, Oregonu, Wisconsinu in Wyomingu. L. 1940 je Roosevelt dobil 453 elektoralnih glasov, Wendell L. Willkie pa 78 elektoralnih glasov.

Roosevelt je zmagal v mnogih državah, v katerih so republikanci trdili, da jih bo dobil Dewey. V vseh velikih industrijskih mestih je zmagal Roosevelt, kar je deloma zaslug odpora za politično akcijo Kongresa industrijskih organizacij, čigar načelnik je Sidney Hillman, predsednik unije Amalgamated Clothing Workers.

Hillman, ki je bil tarča silnih napadov s strani nasprotnikov predsednika Roosevelta, je izjavil v New Yorku, da bo njegov odbor nadaljeval svoje delo. "Izid volitev je težak udarec protidelaškemu in defetističnemu elementu ter izolacionizmu," je dejal. "Ponosni smo na delo, ki ga vrši naš odbor."

Vodilni izolacionisti so bili poraženi pri volitvah. Med temi sta senatorja Gerald Nye iz Severne Dakote in John A. Danaher iz Connecticuta ter kongresniki Fish iz New Yorka, Maas iz Minnesote in Day iz Illinoisa. Fish je bil 24 let član kongresa.

Demokratska stranka je dobila večino v obeh kongresnih zbornicah, kar pomeni, da bo imel Roosevelt podporo s strani senata in nižje zbornice v vodstvu vojne in zunanje ter notranje politike.

Roosevelt je dobil večino večino v Pennsylvaniji, New Yorku in Illinoisu kot pred štirimi leti. V Illinoisu je bil ponovno izvoljen za senatorja demokrat Scott Lucas. Vsi kandidati demokratske stranke so zmagali v okraju Cook (Chicago) z veliko večino.

Roosevelt je bila zagotovljena zmaga nekaj ur po začetku štetja glasov. Dewey je priznal poraz ob 2:15 danes zjutraj. Predal je svojo izjavo po radiu, v kateri je izrazil željo, "naj božja previdnost vodi in ščiti predsednika Roosevelta v težkih letih." Roosevelt se je zahvalil Deweyju za izrečeno željo, potem pa je šel spat.

Hyde Park, N. Y., 8. nov.—Predsednik Roosevelt se je pokazal na verandi svojega doma nekaj minut pred polnočjo in pozdravil množico svojih sosedov, ki so mu prišli čestitati na zmagi. "Izgleda, da bom še prihajal sem iz Washingtona v prihodnjih štirih letih," je rekel Roosevelt. Predsednik je izrazil zadovoljstvo, ker je bil kongresnik Fish poražen. Zmagal je Augustus W. Bennett, kandidat demokratske stranke.

Francoski komunist Thorez pomiloščen

Pariz, 8. nov.—Francoska začasna vlada je pomiloštila Mauricea Thoreza, voditelja francoskih komunistov. On se bo zdaj lahko vrnil v Pariz iz Moskve. Thorez je pobegnil iz Francije l. 1939, ko je vlada premierja Edouarda Daladierja, odredila lov na komuniste. Takrat je bil Thorez član francoske armade.

Partizani ubili čez tri tisoč Nemcev

Ljute bitke v teku v Strumici

London, 8. nov.—Maršal Tito poroča, da so jugoslovanski partizani ubili 3600 Nemcev in hrvaških ustašev, 930 pa ujeli v bitkah na fronti, ki se razteza od grške meje do Slovenije. Partizanom pomagajo bolgarske čete.

Radio Svobodna Jugoslavija poroča o porazih Nemcev v bitkah s partizani v dolini ob reki Vardar. Partizani so razbili tudi nemške komunikacijske zveze v tej dolini in zaprli pot Nemcem v več krajih.

Ljute bitke so v teku na cestah Strumice, 12 milj vzhodno od Vardarske doline, kakor tudi na ozemlju v bližini grške meje. Partizanske enote se vale z vseh strani proti Kninu, zadnji nemški trdnjavi v Dalmaciji.

Velika zavezniška pomoč Italiji

General O'Dwyer objavil poročilo

Washington, D. C., 8. nov.—General William O'Dwyer, načelnik ekonomskega oddelka zavezniške vojaške komisije, je dejal, da je Amerika poslala v Italijo živila in druge potrebščine v vrednosti \$103,205,000 do 1. julija tega leta. Do konca tega leta bo Italija dobila živil in blaga od zaveznikov v skupni vrednosti čez dve stotini milijonov dolarjev.

General je v svojem poročilu razkril, da se živila, zdravila in druge potrebščine razpečavajo v italijanskih pokrajinah, v katerih je akutno pomanjkanje. Administracija Združenih narodov za pomoč in obnovo je potrošila čez \$50,000,000 za nasičevanje italijanskih reševalcev.

Zavezniki financirajo tudi rekonstrukcijo železniških prog in cest v osvobojeni Italiji. Vse glavne železnice in ceste so bile popravljene. Zavezniki so odprli tudi osnovne šole za italijanske otroke. V krajih, kjer so bila šolska poslopja razdejana, se šolski pouk vrši v vojaških taboriških, cerkva in privatnih stanovanjih. Šolske učne knjige so bile prepisane po italijanskih učiteljih in vzgojiteljih, ki so izločili fašistično propagando.

Norveški zunanji minister v Moskvi

Važni razgovori z ruskimi voditelji

London, 8. nov.—Besednik norveške ubežne vlade je naznanil, da je zunanji minister Tivge Lie dospel v Moskvo, kjer bo imel važne razgovore s sovjetskimi voditelji glede skupnih interesov Norveške in Rusije.

Z njim vred sta prišla v Moskvo Terje Wold, norveški justični minister, in dr. Karl Evang, direktor departmanta javnega zdravstva. Ti so imeli več razgovorov s člani švedske vlade, preden so odpotovali v Moskvo iz Stockholma.

Besednik norveške vlade je dejal, da bodo člani delegacije konferirali s Stalinom, zunanjim komisarjem Molotovom in drugimi ruskimi voditelji. Diplomatični krogi smatrajo obisk norveške delegacije Moskve za značilen v tem momentu, ko so ruske čete zavojevale v bitkah z nemškimi na norveškem ozemlju.

PROTIVLADNE DEMONSTRACIJE V PERZIJI

Diskuzije o koncesijah Veliki Britaniji in Ameriki

DELEGACIJA POJDE V MOSKVO

Moskva, 8. nov.—Uradna časniška agencija Tass je objavila poročilo iz Teherana, Perzija, o demonstracijah proti vladi, katere predsednik je Mohamed Saed. Več demonstrantov je bilo ubitih in ranjenih, ko so perzijski vojniki začeli streljati.

Agitacija za strmoglavljenje sedanje perzijske vlade se širi. Čez 30,000 ljudi je demonstriralo v Gešedu, v mestu v bližini Kaspijskega morja, in zahtevalo odstavek Saedove vlade. To naj bi nasledil nov režim, ki bi utrdil prijateljske odnose s sovjetskimi Rusijo.

Protivladne demonstracije so se vršile tudi v Reshtu, Pahlevi in drugih perzijskih mestih. Izvestja, glasilo sovjetske vlade, kritizirajo perzijsko vladno, ker je naznanila, da se ne bo pogajala glede oljnih koncesij z Rusijo, temveč le z Veliko Britanijo in Ameriko. Splošne diskuzije naj bi se pričele po zaključanju vojne.

Glasilo sovjetske vlade trdi, da reakcija v Perziji ovira napore za zblizanje in doseg sporazuma z Rusijo. V Perziji so ruske, angleške in ameriške čete. Ameriške čete so prišle v državo pred dvema letoma z namenom nadziranja prvačenja ameriškega materiala v Rusijo iz Perzijskega zaliva in po perzijskih železnicah.

Teheran, Perzija, 8. nov.—Premier Saed je naznanil, da bo poslal delegacijo v Moskvo, kjer bo razpravljala z ruskimi voditelji o izravnavi spora, ki je nastal zaradi oljnih koncesij. Za člana delegacije sta bila imenovana general Yazdan Zand in Panah Homajun, podminister za zunanje zadeve.

General Kaišek apelira na mladino

Vojna stopila v odločilno fazo

Čungking, Kitajska, 8. nov.—General Čiang Kaišek je naznanil kampanjo, katere cilj je formiranje nove armade. To naj bi tvorili mladi izobraženci in štela naj bi 100,000 mož.

Kaišek je apeliral na izobraženo mladino, naj stopi v armado. Naglasil je, da bi ena divizija izobražencev štela v akciji toliko kot deset navadnih divizij. Fantje naj bi služili v armadi kot prostaki, ki bi se kot taki dejansko borili proti sovražniku. Tvorili bi prvo in glavno stražo v obrambi dežele.

"Zdaj, ko je vojna prišla v odločilno fazo, morajo biti vsi naši naporii osredotočeni v gibanju za poraz sovražnika," pravi Kaišek v apelu. "Položaj je danes resnejši nego je bil na predvečer revolucije l. 1911. Tega dejstva se moramo zavedati."

Matteottijeva zadeva pride pred sodišče

Rim, 8. nov.—Zadeva umora Giacoma Matteottija, voditelja italijanskih socialistov, pride pred sodišče. Vsi oni fašisti, ki so bili zapleteni v umor, so ušli iz kazni pod režimom diktatorja Mussolinija. Mario Berlinguer, načelnik komisije, v katere področje spada kaznovanje fašističnih glavočnikov, je predlagal obnovo procesa.

Domače vesti

Nova grobova v Cicero

Cicero, Ill.—Naglo je umrl Frank Podlizec, član društva 449 SNPJ; star 63 let in doma iz Blatne Brezovice pri Vrhniki na Notranjskem. Zadel ga je kap. Njegovo truplo leži v Linhartovem pogrebem zavodu na 5318 W. 25th St., Cicero. Pogreb bo v soboto ob dveh popoldne. Zapušča ženo, dva sinova (enega pri vojakih) in dve hčeri. Društvo 449 bo imelo izredno sejo v petek ob osmih zvečer v stanovanju tajnika na 1801 So. 58th Ave., katere naj se člani udeležijo. — Zadnji torek je umrla Mary Vess, 3700 So. Austin Boulevard, Cicero. Njeno truplo leži v Raleighjevem pogrebem zavodu, 2307 So. Laramie ave. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 9:30 na pokopališču Resurrection. Zapušča dve hčeri in dve sestre.

V bolnišnici
Chicago. — V Women's and Children's Hospitalu na Maypole in Ashland se nahaja že par tednov mrs. L. Košnik.

Iz Clevelanda

Cleveland. — Zadnjo soboto je umrl v bolnišnici St. Alexis Frank Kern, star 52 let in doma iz Stične vasi na Gorenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 34 leti. Zapušča poročeno hčer, dva sinova pri vojakih, dve poročeni pastorki in pastorka. V Kanadi pa brata. Bil je član SNPJ in KSJK. — V bolnišnici Glenville je umrla novorojenka Frances Prime, hčerka Antona in Frances Prime. Oče se nahaja pri vojakih. — V soboto je pri obedu za srčno hibo naglo umrl Paul Grdašič, star 56 let, ki zapušča ženo in hčer na Hrvaškem. V Ameriki je živel 30 let in tukaj zapušča brata. — Štirideset let zakonskega življenja sta praznovala Joseph Planinsek in žena iz Collinwooda. — V Jacksonu, Miss., se je poročila Clevelandčanka Dorothy Olga Fritz, hčerka družine Frank Fritz, z L. B. Nelsonom.

Poveljstvo japonskih sil premešano

Ameriški uspehi na Filipinih vzrok

Washington, D. C., 8. nov.—Radio Tokio je naznanil premešanje poveljstev japonskih sil na Pacifiku, kar je dokaz zaskrbljenosti japonskih vojnih lordov glede ameriških uspehov na Filipinih.

General Tomojuki Jamašita, ki je izvojeval zmage v Singapuru in Corregidoru, je bil imenovan za poveljnika japonskih sil na Filipinih. Doslej je bil poveljnik japonskih čet na Malajskem polotoku.

Jamašita je nasledil generala Šigenora Kuroda. On bo odgovoril, kakor je bil Kuroda, feldmaršalu Jujiču Teradžiju, vrhovnemu poveljniku japonskih sil v južnem delu Pacifika, ki vključuje tudi Filipinske otoke.

Jamašita je nasledil generala Homma kot poveljnik japonske obojene sile na Bataanu v času, ko so se ameriške čete odločno upirale japonski premoči več tednov. Jamašita je bil poveljnik japonske sile, ki je padel Corregidor v maju l. 1942.

Poveljnik zavezniških čet vidi konec vojne

Myitkyna, Burma, 8. nov.—General Dan Sultan, poveljnik zavezniških čet v Burmi in Indiji, je dejal, da razvoj operacij na Pacifiku obeta zmagovito koncu vojne. On je naznanil, da bodo kitajske armade dobile večjo pomoč od Velike Britanije in Amerike. Zavezniki morajo storiti korake za ponovno odprtje burmske ceste, da se omogoči pošiljanje orožja, streliva in drugega bojnega materiala kitajskim armadam.

Rusi napadajo Nemce na ogrski fronti

Deževni nalivi zavrlji operacije ruske sile pri Budimpešti. Civilna vojna divja v glavnem ogrskem mestu. Ostanke 30 nemških divizij v pasti v južnozpadnem delu Letonske. — Nemško poveljstvo zagnalo nove čete v bitke proti oddelkom prve ameriške armade pri Vossenacku. Nemci izgubili 46,000 vojakov v Holandiji. — Ameriški letalci izvršili nove napade na Manilo in sestrelili 249 japonskih letal

London, 8. nov.—Ruske čete so začele napadati pozicije nemških čet na 140 milj dolgi ogrski fronti ob reki Tisi, pravi poročilo. To dostavlja, da maršal Malinovski regrupira svojo armado za naskoke na Budimpešto. Turški viri poročajo, da je Ferenc Szalasi, predsednik lutkarske ogrske vlade, odredil evakuacijo vseh civilistov iz predmestij na južnozahodni strani Budimpešte.

London, 8. nov.—Deževni nalivi ovirajo operacije ruske sile pri Budimpešti, toda glavno ogrsko mesto je tarča izstrelkov, katere bruhajo ruski topniški oddelki. Ruske pehotne in oklopne kolone so bile vržene v akcijo.

Radio Budimpešta pravi, da se je poskus izkrcanja ruskih čet na 30 milj dolgem otoku Csepelu na reki Donavi pri Budimpešti izjalovil, dočim poročila iz drugih virov trdijo, da so Rusi okupirali ta otok.

Radiopostaji v Parizu in Braziliji poročata o divljanju civilne vojne v Budimpešti. Ogrske čete so zavojevale v ljutih bitkah z nemškimi.

Berlin je priznal, da so sovjetske čete prekorčile reko Tiso v več krajih v severovzhodni Ogrski in ustanovile mostišča na drugi strani te reke. Berlin trdi, da so Nemci pogнали Ruse z ozemlja na zapadni strani jezera Goldapa v Vzhodni Prusiji, zano pa je priznal, da Rusi držijo velike kose pruskega ozemlja.

Maršal Stalin je naznanil, da se ostanke 30 nemških divizij nahajajo v pasti v južnozpadnem delu Letonske in da bodo kmalu uničeni.

Aachen, Nemčija, 8. nov.—Nemško poveljstvo je zagnalo nove čete in oklopne kolone v bitke proti oddelkom prve ameriške armade, ki naskakujejo Vossenack, trdnjavo mesto. To leži 13 milj južnovzhodno od Aachena.

Ameriška bojna letala bombardirajo nemške vojaške koncentracije pri Hurtenu. To mesto leži v bližini ravnin, kjer se odpira pot proti Kolnu, industrijskemu in komunikacijskemu središču ob reki Reni. Nemci še držijo Schmidt, strateško mesto na južni strani Vossenacka.

London, 8. nov.—Ameriške in poljske čete druge britske armade so zdrobile odpor nemške sile in okupirale Willemstad, važno mesto ob reki Meuse v Holandiji. Ogrske čete te armade so udrle v predmestja Moerdijka, mesta ob tej reki.

Nemci so izgubili 46,000 vojakov v bitkah z zaveznički na fronti v južnozpadni Holandiji, skoro polovico svoje sile, ki je štela okrog 100,000 mož. V zadnjih treh tednih so zaveznički ujeli čez 26,000 sovražnikov na tej fronti. Britske in kanadske čete so večraj ujele dva tisoč Nemcev v Middelburgu, med temi generala Daserja, poveljnika pehotne divizije.

Berlin je naznanil, da so, se novno odprtje burmske ceste, da se omogoči pošiljanje orožja, streliva in drugega bojnega materiala kitajskim armadam.

britske in kanadske čete izkrcale na dveh holandskih otokih na severni strani Walcherena. To sta Beveland in Schouwen.

Reka Schelde je bila deloma počiščena min in pričakuje se, da bodo zavezniški parniki kmalu dovažali potrebščine v Antverp, belgijsko luko.

Zavezniški glavni stan v Parizu pravi, da so ameriške in francoske čete okupirale več vasi v vzhodni Vosškega gorovja in v bližini prelazov, kjer se odpira pot v južno Nemčijo. V zadnjih dveh dneh so ameriške in francoske čete prodrle sedem milj daleč.

Pearl Harbor, Havaji, 8. nov. Letala in bombniki tretje ameriške bojne mornarice so izvršila nove napade na Manilo, glavno mesto Filipinskih otokov, in japonske baze v okolici. Admiral Chester W. Nimitz poroča, da so Američani sestrelili nadaljnjih 249 japonskih letal v spopadih v zraku in potopili ter poškodovali 24 japonskih ladj in parnikov.

V zadnjih treh dneh so Američani uničili 440 japonskih letal. Novi bombni napadi so bili izvršeni na japonska letališča pri Manili, Pahlacu in Bambanu.

Leyte, Filipini, 8. nov.—Čete ameriške divizije so zavojevale v ljutih bitkah z Japonci za posest Ormoca. General Douglas MacArthur poroča, da je čez tri tisoč Japoncev padlo v bitkah z ameriški četami.

Washington pozdravlja Stalinovo izjavo

Pomoč zaveznikom v vojni proti Japonski

Washington, D. C., 8. nov.—Stalinova deklaracija, da je Japonska agresivna država in da mora biti razorožena, je bila pozdravljena v Washingtonu. Ameriški krogi vidijo možnost, da bo Rusija prisločila na pomoč zaveznikom v vojni proti Japoncem.

Stalin je primerjal japonski zahrbtni napad na Pearl Harbor nemškemu napadu na Rusijo. Možnost je, da bo Rusija kot prvi korak glede pomoči zaveznikom odstopila baze v Sibiriji za operacije proti japonski sili. V tem smislu se tolmači Stalinova deklaracija z ostro obsodbo japonske agresije.

Rusija se bo odločila, ko pride pravi moment. Znano še ni, ali je Stalin informiral Ameriko in Veliko Britanijo o svojih načrtih glede Japonske. Pred dvema letoma, ko so nemške armade žele uspehe v operacijah proti ruskim silam, je bila možnost, da bo Japonska napadla Rusijo.

Znano je, da Rusija drži močno vojaško silo v Sibiriji od začetka vojne. Sibirija je bila tudi večbazišče ruskim čet in divizij, ki so bile potem vržene v akcijo proti Nemcem.

Ruski načrti glede Pacifika bodo igrali važno vlogo. Če bo Rusija odstopila baze zaveznikom, bo s tem omogočila bombne napade na japonsko celino in s tem pospešila poraz japonskih sil.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Zdravne drave (Iaven Chicago) in Kanado \$6.00
na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolice
Cook Co., \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inosestivo \$9.00.
Subscription rates: for the United States (except Chicago) and
Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year,
foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročnih
clankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti,
trame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil
poštnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications
and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts,
such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only
when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2857-39 So. Lawndale Ave., Chicago 28, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (November 30, 1944), poleg vašega imena
na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Pono-
vite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Odpoklic Stilwella

Ameriški tisk je zadnje dni posvetil veliko kolon besed odpokli-
cu ameriškega generala Josepha J. Stilwella s Kitajske. Enako
tudi radijski komentatorji. Odstopil je tudi ameriški poslanik na
Kitajskem. Zadeva je torej resna.

Predsednik Roosevelt je stvar diplomatsko pojasnil, češ, da je
prišlo do osebnega nesporazuma med Stilwellom in Chiang Kai-
šekom, da pa odnosi med obema državama ne bodo trpeli. Upanje
je, da ne pride do kakih resnejših posledic ali celo preloma, kajti
Amerika potrebuje Kitajsko in Kitajska Ameriko v gigantičnem
boju proti japonskim imperialistom.

Sele po tem incidentu je postalo nekoliko bolj jasno, zakaj je
predsednik Roosevelt zadnje poletje poslal na Kitajsko podpred-
sednika Wallacea, pred par meseci pa tedanjega načelnika odbora
za vojno produkcijo Nelsona. In poslal je oba zato, da skušata
ublažiti veliko notranjo krizo, ki že dalj časa objema tako zvano
svobodno Kitajsko. Ampak je očitno, da se misli nista posre-
želi, ker drugače bi ne prišlo do Kaiškove zahteve za odpoklic
Stilwella.

Sodeč po raznih verzijah, je general Stilwell postal "persona
non grata" v Chungkingu, ker je prišel rojiti proti Kaiškovi vladar-
ji njene nesposobnosti, velike korupcije in vsled tega, ker baje
kopičil iz Amerike po "lend lease" prejeta orožja, ne toliko za boj
proti Japoncem, marveč za notranjo civilno vojno—proti kitajski
komunistični armadi.

Tragedija Kitajske je, da je po veliki revoluciji iz leta 1911 pod
vodstvom dr. San Yat Sena postala žrtev raznih vojnih lordov in
da so se vladajoče stranke (Kuomintang) polastili politični pu-
stolovci, bogatini in korupcionisti. Posledica tega je bila—komu-
nistična revolucija, ki je bistveno skušala izvajati velike nauke
in program San Yat Sena. Ta program faktično še danes izvaja
v par severnih provincah, ki jih kontrolira.

Danes je Kitajska razdeljena na tri dele. Približno polovica de-
žele je pod japonsko dominacijo, kateri služi pekingska kvizlinška
vlada. Tako zvana "svobodna" Kitajska je pod Kaiškovim in ku-
omintangsko dominacijo, par provinc pa pod komunistično—prav
za prav pod agrarnimi revolucionarji, ki so si nadeli komunistično
ime. Objektivni poznavalci pravijo, da vlada danes edino v komu-
nističnih provincah demokracija s prilično mero enakopravnosti.

Po japonskem napadu Kitajske je med Chiang Kaiškovim vladom
in komunisti prišlo do "enotne fronte", ki pa je trajala le malo več
kot leto dni. Razbila se je, ker komunisti niso hoteli razpustiti
svoje armade, oziroma jo spojit s Kaiškovim armado in se podvrči
njegovi vladi. Komunisti so potem nadaljevali boje proti Japon-
cem na lastno pest, dokler jih je Rusija mogla zalagati z orožjem
in municijo. Zdaj so že dve, tri leta odrezani od vse zunanje po-
moči in na splošno stražijo le svoje province. Proti njim ima
Chiang Kaišek tudi močno in baje najbolje opremljeno armado.

Zadnje poletje so skušali izravnati difference s Kaiškovim vladom,
toda so se dvomesečna pogajanja razbila, ker ni hotela nobena
stran kapitulirati. Potem je predsednik Roosevelt poslal na Ki-
tajsko podpredsednika Wallacea, da on posreduje in če mogoče
zbliža Kaiškovo in komunistično skupino. Ampak je mislila tudi
njemu izpodletela.

Ko so zadnje poletje Japonci pričeli z novimi ofenzivami na
Kitajskem, da prerežejo deželo na dvoje, kar so že tudi skoraj do-
segli, je bil to velik udarec tudi za ameriško letalsko silo pod po-
veljstvom generala Stilwella. Izgubila je letališče za letališčem,
ki jih je zgradila z velikimi žrtvami. Medtem se je zelo poslabšala
tudi notranja situacija in postrila notranja kriza.

V Kaiškovem lastnem taboru, v Kuomintangu se je pojavila
velika zahteva za notranje reforme. Opozicija, ki jo tvorijo libe-
ralni elementi, je na zadnji seji eksekutivne Kuomintanga močno
grmelala proti veliki korupciji v vladi in na splošno in zahtevala
demokratiziranje Kaiškovega režima. Chiang je opozicijo mirno
poslušal, za nekaj dni tudi dvignil zelo strogo cenzuro, potem pa
jo zopet privil z vsemi vijaki.

Tako je prišel v konflikt tudi z Američani—z generalom Stil-
wellom in poslanikom Gausom. Roosevelt se je moral Kaiškovi
zahtevi seveda pokoriti in Stilwella odpoklicati, ali pa riskirati
priateljske odnose s kitajsko vladom. Slednje bi pa moglo poro-
diti le slabe posledice za obe strani in bi bilo voda na mlin japo-
nskimi imperialisti in militaristi.

Faktično je kitajska vlada edina vez, ki jo imajo velesile in
sploh zapadni svet z Azijo. Pretrganje te vezi bi pomenilo, da bi
se gigantična borba na Pacifiku razvila v golo imperialistično voj-
no. Dokler je "svobodna" Kitajska na strani združenih narodov,
je ta nevarnost vsaj nekoliko manjša. Gotovo je to, da bo vsaka
kitajska vlada, pa če je še tako korumpirana, edini protitež proti
zapadnemu imperializmu v Aziji. S tega stališča je največje važ-
nosti, da Kitajska ostane v taboru združenih narodov.

Iz raznih potoz je razvidno, da si ameriška vlada prizadeva na
vse načine, da prepreči še večji kaos na Kitajskem in da obdrži
Kaiškovo vladom pred razsulo ali pred kapitulacijo. Ničesar bi
ne bilo boljše za japonske imperialiste kot kapitulacija Kaiškove
vlade, kateri že dolgo ponujajo razne vabe, ampak on je do zdaj
odklenil vse ponudbe.

Kakor je razvidno, bo ameriška vlada zdaj poskušala gospodar-
sko rehabilitirati svobodno Kitajsko. V ta namen pošlje tja štab
inženirjev in drugih gospodarskih večakov pod vodstvom Nelsona,
ki bodo skušali reorganizirati njene industrije in povečati produk-
cijo z modernizacijo. Nelson je baje mnenja, da je na primer ki-
tajska jeklarska industrija zmogla podsesteriti produkcijo, če bi
bila pravilno organizirana. Če on uspe v tej misli, bo to še naj-
boljši balzam za skupne odnose, kakor tudi za Kitajsko samo.

Glasovi iz naselbin

VAŽNA SEJA

Uniontown, Pa. — Prihodnja
seja podružnice št. 17 SANSa se
bo vršila 12. novembra ob dveh
popoldan pri bratu Urbanu Ru-
parju. Ta seja bo zelo važna,
kajti rešiti imamo več važnih za-
dev. Izvoliti moramo novega
predsednika in blagajnika, ker
sta slednja resignirala.

Na izpraznjena mesta moramo
izvoliti osebe naprednega miš-
ljenja in ki so privoljene delo
tudi vestno vršiti.

Zahvaljujem se vsem onim, ki
stojite na napredni strani in ta-
ko podpirate trpeče rojake in
rojakinje v stari domovini, kjer
je tudi nam tekla zibalka. Naj
narod silno trpi pod peto kru-
tih okupatorjev, navzlic temu
pa najdemo med nami ljudi, ki
nečejo nič storiti, da bi jim olaj-
šali gorje. Tudi v naši naselbi-
ni imamo take ljudi.

Ne bom preveč zalavčeval te-
ga dopisa, kajti imeli bomo pri-
liko pogovoriti se na prihodnji
seji, ki se bo vršila 12. novem-
bra. Ne pozabite tega datuma
Oni, ki boste čitali te vrstice, ste
prošeni, da povejte svojim pri-
jateljem o tej seji in jim razloži-
te, zakaj gre. Izvolili bomo tu-
di odbor, ki bo zbiral oblake. Se-
stra Antonija Sabec se je že pri-
javila za to delo. Upam, da se
bodo tudi drugi prijavili za to
delo.

Ne upoštevajmo neosnovanih
govoric. Dolžnost nas vseh je, da
pridemo za delo in ga dobro iz-
vršimo! — **Louise Dornik**, tajnik
podružnice št. 17 SANSa.

POROČILO O 40-LETNICI SNPJ V BRIDGEPORTU

Chicago, Ill. — V petek, 27. ok-
tobra, sem se podal proti Bridge-
portu, Ohio, kjer sem nastopi-
kot zastopnik SNPJ pri slavnos-
ti 40-letnice SNPJ, katero sta
priredila društvo št. 13 in feder-
acija za vzhodni Ohio in W. Va.

Narava nam je letos izredno
prijazna s svojim lepim jesen-
skim vremenom in opazoval sem
valoviti svet in užival krasot
zlatorumenega listja in lepil
krajev, posebno ko smo se vozi-
li skozi Valley Grove dolino pro-
ti Wheelingu, W. Va. Ta kraj
se nahaja nekako ob meji treh
držav, Ohio, Pennsylvanije in
W. Virginije.

Dospevi v Wheeling kmalu
popoldne, 28. oktobra, sem na-
to od tam vzel poulično, katere
je peljala preko reke Ohia v
Bridgeport. Peljal sem se na-
ravnost na dom sestre Johane
Rebol, s katero se dobro pozna-
va še iz prešlih let in kjer sva
pred davnimi leti prenočila s po-
kojnimi Zavetnikom. Mrs. Re-
bol sem našel na vrtu, ko je
ravno delala in čistila okrog
zadnjih jesenskih cvetic. Takoj
me je povabila v hišo in napra-
vila primerno kosilo, nakar sva
se pogovarjala o splošnih raz-
merah.

Malo pozneje je tja prišel
agilni delavec in tajnik društva
št. 13 Jože Snoy, kakor je bilo
še poprej dogovorjeno, da se sre-
čamo pri Rebolovih. Po obedu
sva šla na njegov dom, kamor je

kmalu zatem prišel brat Frank
Kolenc, predsednik federacije.
Nato smo se skupno odpeljali na
Boydsville.

V dvorani smo srečali nekaj
delavcev in brata Louisa Pavli-
nicha iz Bellaira. Nato pa je pri-
šel brat Martin Kos. Malo smo
se pogovorili med seboj, nato pa
so pričeli prihajati prvi udele-
ženci. Odborniki in zastopniki
društva in federacije so pripra-
vili vse potrebno. Imel sem pri-
liko takoj ob začetku se sezna-
niti z novimi in starimi znanci
in z mnogimi uradniki raznih
društev iz dotične okolice. Po-
setniki so se kar vsipavali v
spodnje prostore, tako da je bil
ves prostor kmalu zaseden in si
se komaj gibal.

Program je bil oglašen, da se
prične ob pol osmih zvečer. In
es ob uri je bila dvorana vsa
zasedena in tako je ob četrt do
sme brat Jože Snoy s pozdrav-
nim govorom odprl program ter
pojasnil točke, nato pa predsta-
vil mladega člana Pishka, ki je
agiral na harmoniko ameriško
imno. Za tem je skupina pev-
ev in pevki, ki so se nalašč za to
slavnost po dolgem času skupaj
brali, zapela nekaj slovenskih
pesmi.

Za njimi sem nastopil jaz in
zakratko orisal zgodovino slo-
venskih priseljencev v tej deže-
li, težkoče in trdo delo, ki so ga
zvršili ustanovitelji naše Slo-
venske narodne podporne jedno-
e, rast in napredek organizaci-
je ter koristi, ki jih je imelo od
tega članstvo in slovensko ljud-
stvo v tej deželi v splošnem: v
normalnem oziru in prav tako v
motnem. Nadalje sem apeliral
la bodimo složni in že vnapre-
jopzarjal na principe, katere je
čela in pomagala izvajati naša
ednota, ter za nadaljevanje po-
teh poti, dokler ne bo dosežena
svoboda in pravičnost za vse
ljudstvo vsega sveta.

Za menoj je ponovno nastopi-
evski zbor, pred zaključkom pr-
udi ustanovni člani društva št.
3, odborniki federacije in moji
nalenosti. Brat Snoy je vse
redstavil, sestra Frances Strau-
pa je pripela krasen nagelj na
orisi vsakemu v spomin te pro-
slave.

Po programu se je občinstvo
vsulo v spodnje prostore, kjer so
servirali dober prigrizek in hlad-
no pijačo. Medtem pa je pričela
grati izvrstna Stanfelanova god-
ba in vsi so se vrteli, stari in
mladi. Kajpak, tudi sem se ne-
kojkrat zavrtel, kakor je moja
stara navada.

Kakor sem že omenil, srečal
sem se z mnogimi mojimi stari-
mi znanci, ki so bili iz raznih
naselbin, iz Elm Grova, Triadel-
phije, Woodwarda, Moundvilla,
Windsor Heightsa, Wheelinga,
Bartona, Bellaira, Bridgeporta,
Maynarda, Glencoeja, Lafferty-
ja, Neffsa, Powhatan Pointa,
Blaina, St. Clairsvilla in še sam-
ne vem od kod. Celotno Strabane,
Pa., je bil zastopan. Srečal sem
se tudi z mojimi stariimi znanci
Hrvati, z Louisom Pavlinichem,
Teodorjem in Georgejem Vuče-

lichem, z Jerkovičem in Marce-
ljo in z drugimi, s katerimi se
nisimo videli že mnogo let. Po-
govorili smo se v tako zvani
mekhi slovensčini.

Pogovarjal sem se tudi z bra-
tom Skofom in soprogo, Johnom
Vitezem, Laurarjem, Johnom
Kralom, Miheličem, Skoberne-
tom ter z mnogimi domačini iz
Bridgeporta in od drugod. Ne
smem pozabiti mrs. Thomas iz
Windsor Heightsa, kateri je pra-
va Dragatušanka. Takoj me je
vprašala, ko me je opazila, če jo
poznam. Odgovoril sem ji, da jo
saj smo se vendar prijetno zaba-
vali pred leti na pikniku na vaši
farmi. "Dobro," je dejala, "ka-
dar nanese prilika, vas bom po-
klicala k mizi." In res me po-
klicale malo pozneje in pred seboj
je razvila pravo, domačo črna-
maljsko jabolčko in strovo po-
vitvico. Za plačilo sva se nekaj-
krat zavrtela na plesišču.

Čas je hitro tekkel naprej, na-
kar je ob dveh zjutraj prišla k
meni sestra Rebol, nakar sva jo
počasno mahnila peš na njen dom
k počitku.

V nedeljo zjutraj po zajtrku
sem se napotil k Snoyju. Tam so
bili doma vsi sinovi, ki so prišli
domov za nekaj dni, razen Mar-
garethe, katere je v Chicagu.

S Snoyjem sva se razgovarja-
la več ur, nakar sva se skupno
napotila k sestri Rebol, kjer nas
je čakala dobra domača juha in
druga dobra jedila. Nato sva se
Snoyjem poslovila in kmalu za-
tem sem se poslovil tudi od
sestre Rebol in se odpeljal s pou-
lično v Wheeling, W. Va., odtam
pa v Pittsburgh. Ker sem zamu-
til vlak, sem imel nekaj ur na
razpolago in obiskal sem Hrva-
linovo družino, kjer so me zo-
pet dobro pogostili in mrs. Hr-
vatin mi je naredila celo prigri-
zek za na pot. Od dveh sem šel
na vlak in se znašel doma drugi
dan.

Ob tej priliki se iskreno za-
hvaljujem vsem za prijaznost in
veselo družbo, še posebej pa mrs.
Rebol za dobro postrežbo.

Phillip Godina, upravitelj.

RELIFNA AKCIJA V CHICAGU

Chicago, Ill. — Dne 2. novem-
bra se je vršil shod v dvorani
SNPJ za pomoč našim ljudem v
Jugoslaviji, na katerem so go-
vorili Mirko Kuhel, Joško Oven
in Donald J. Lotrich. Vsi so
dobro razložili tužni položaj
tamkajšnjega ljudstva, ki je sko-
zi sedanja vojna strašno trpelo
pod železno peto tujih armad.
Med udeleženci se je nabralo
precej denarja za nakup zdravil
in drugih potrebščin. Apeliralo
se je tudi na vse naše ljudi v
tem okrožju, da naj zbirajo ob-
leke vseh vrst in jo v dobrem
stanju ter označeno izročijo po-
stojankam, kakor hitro je mo-
goče. Blago bo potem skupno
odposlano v New York, nakar
bo odpeljano v staro domovino.

Poleg vseh vrst blaga in oble-
ke se sprejema tudi konservira-
ne jestvine, kavo itd., kakor tu-
di milo in druge toaletne potreb-
ščine, kajti vse to bodo v domo-
vini sprejeli z veliko hvaležnos-
tjo.

V svrhu nabiranja so bili iz-
voljeni lokalni odbori, kateri bo-
do obiskali naše rojake z nabi-
ralnimi polami za denarne pris-
pevke. Blago pa naj darovalci
po možnosti sami dostavijo; ko-

Skupina telefonskih operatoric v Los Angelesu, Calif., članice
American Communication Assn. CIO, ki so bile izbrane, da za-
vajo vojake v družinskih klubih USO.

mur pa to ni mogoče, naj sporo-
či na bližnjo postojanko in bo
kdo izmed rodoljubov prišel z
avtomobilom in vse odpeljal na
pristojno mesto.

Za nabiranje obleke in denar-
ja imamo v Chicagu štiri lokal-
ne odbore: na severni strani, juž-
ni, zapadni ter v osrednjem de-
lu mesta. Naslove s severne in
južne strani bodo tozadevni od-
bori sami sporočili. Naslov za-
padnega odbora je: 3936 W. 28th
st. Naslov odbora št. 60 SANSa,
v katerem sodelujem tudi jaz,
pa je: 1901 W. Cermak rd. Ta
prostor bo odprt zvečer, ker po-
dnevi vsi delamo. Ako bi kdo
kaj prinesel podnevi, naj izroči
tajnici Mary Tomažin, 1902 W.
Cermak rd.

Prošeni so vsi oni moški in
ženske, ki bi mogli kaj poma-
gati z delom ob večerih, naj se
prijavijo na zgornji naslov.

Ne bom v tem dopisu obšir-
no opisoval potrebe za nujno
pomoč našim ljudem v starem
kraju, ker so že in bodo še pi-
sali relifni odborniki SANSa, re-
čem pa, da so naši bratje in se-
stre v Jugoslaviji silno trpeli in
bili izkoriščani po tujih upadni-
kih skozi zadnja leta. Nas v A-
meriki ni vojna direktno udarila.
zato smo v neprimerno boljsem
položaju kot pa oni v naši biv-
ši domovini. Ako vse to pomi-
slimo, bomo dali kar koli mo-
remo v raznovrstnem blagu, pa
tudi v denarju, da se za reveže
v Jugoslaviji nakupi vsaj naj-
potrebnejše.

Zima je tukaj — posimi je
revičino še teže prenašati kot
poleti.
Končno toplo priporočam in
iskreno apeliram na vse rodo-
ljube našega okrožja, da daruje-
te kolikor vam je mogoče v bla-
gu in gotovini!

Odprti srce, odprti roke.
otiraj revežu solze.
Joseph Oblak, predsednik
relifnega oddelka št. 60 SANSa.

**IZJAVA IN POZIV
CLEVELANDSKIH
PODRUŽNIC**

Cleveland. — Zastopniki in za-
stopnice lokalnega odbora št.
2 JPO-SS v Clevelandu, lokal-
nega odbora št. 35 JPO-SS v
Collinwoodu, podružnice SA-
NSa št. 39 v Clevelandu, podru-
žnice SANSa, št. 48 v Collinwoo-
du, podružnice SANSa, št. 106 v
Euclidu in zastopnice Progressiv-
nih Slovencek iz Clevelanda, Col-
linwooda in Euclida, zbrani na
skupni seji dne 3. novembra
1944 v Slovenskem delavskem
domu na Waterloo Rd. soglasno
izjavljamo, da je prišla nujna
potreba, da združimo vse naše
moči in sile, da pomagamo ta-
koj svojim bratom in sestram
onkraj morja, ki osvajajo zad-
nje okraje naše rodne slovenske
zemlje.

Zato apeliramo na vse sloven-
ske skupine, društva, klube, do-
move, institucije, družine in
prav tako na vse posameznike
da zavzamemo skupno in moč-
no agitacijo in delo za uspešno
nabiranje denarnih prispevkov,
obleke in vseh drugih potrebš-
čin, katere potrebuje naš izro-
pani, izčrpani in trpečti narod
v domovini.

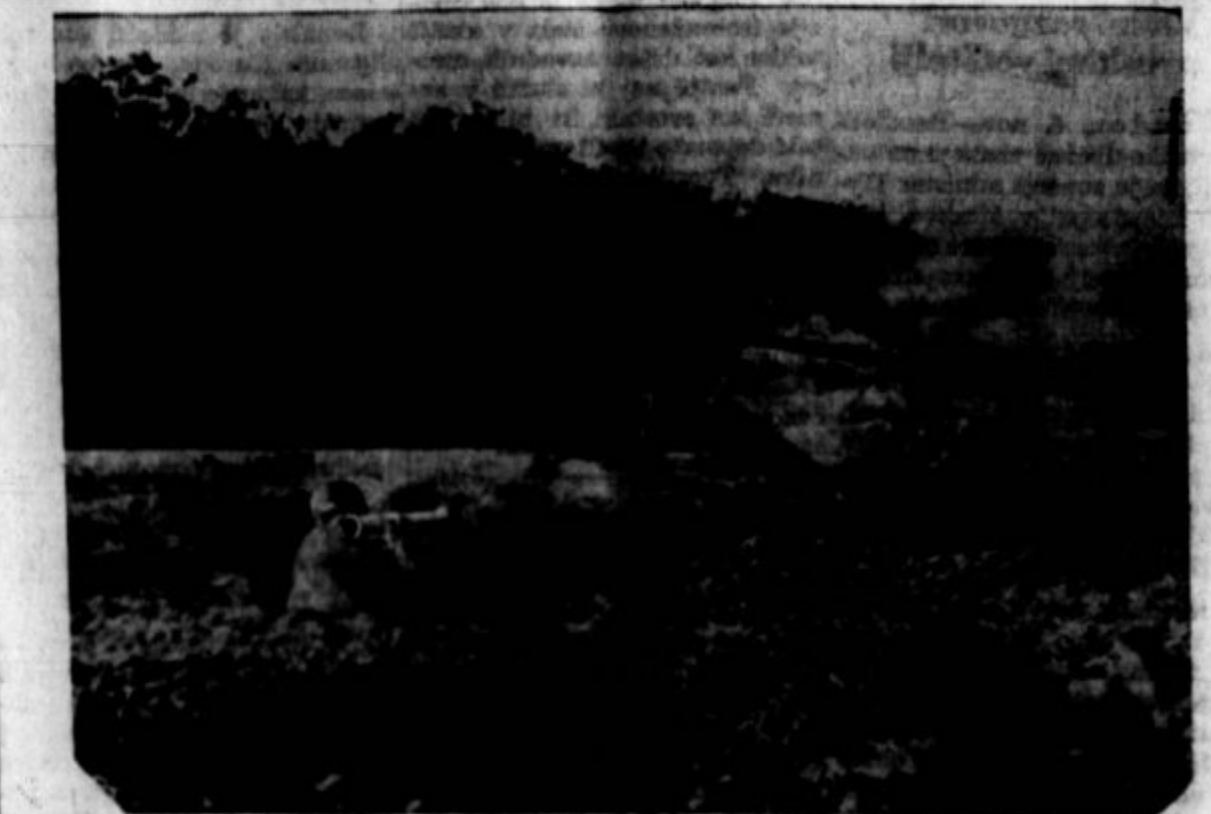
Zmagoslavna slovenska voj-
ska koraka danes proti žarkom
vzhajajoče zarje svobodne, pol-
na upanja in pogledov v priha-
jajočo bodočnost. Ni bila to la-
hka zmaga. Slovenija je plačala
to zmago s krvjo svojih najbolj-
ših sinov in hčera, očetov in ma-
ter. Lahko je zavzeti mesto, če
ima armada na razpolago na ti-
soče zrakoplovov, pušk, topov in
živeža. Tega ni imela naša slo-
venska vojska v stari domovini.

J. F. Durn,
zapisnikar zborovanja.

PRIREDBA PODRUŽNICE ŠT. 39 SANSa

Cleveland, O. — V nedeljo, 12.
novembra, ob 3:30 popoldne, pri-
redi največja podružnica Sloven-
skega ameriškega narodnega
sveta zanimiv koncert v Sloven-
skem narodnem domu na St.
Clair ave. Naj bo takoj poudar-
jeno, da je ves preostanek na-
menjen izključno za nujno po-
moč v Sloveniji.

Na tem koncertu bodo zasto-
pani skoro vsi aktivni pevski
zbori iz Clevelanda, kot govor-
nik pa nastopi tajnik SANSa
Mirko Kuhel iz Chicaga.
Vzpored tega koncerta je sie-
(Dalje na 3. strani)

Vojna je peklo... Ta slika je bila sneta na zapadnem bojišču v momentu, ko je nacistični tank
drvel proti ameriškim četam, toda ga je ustavil srčen vojak s svojo "bazuko"—nekakim lahkim
ročnim topom, čigar izstrelki prebijajo tudi močne jeklene ploče.

Domača fronta

Office of War Information
Washington, D. C.

NA DRUGI PAR HLAC BO TREBA SE ČAKATI

Washington.—War Production Board poroča, da še ni mogoče predložiti prepovedi, ki se tiče izdelovanja telovnikov za obleke, katerih suknje imajo dve vrsti gumbov, ter drugega para hlač iz istega suknja ali suknja, ki je v barvi prilagojeno obleki.

ČEVLJEV BO ŠE PRIMANJKOVALO

Washington.—Uradniki War Production Boarda so izjavili predstavnikom strojarne industrije, da ne bodo mogle one količine usnja, katerih vojna oblačila ne bo več potrebovala po koncu vojnih operacij v Evropi, znatno povečati dobav za civilno prebivalstvo takoj po koncu bojevega obdobja. Se neka mesec po "zmagi v Evropi" bo število čevljev na razpolago civilnemu prebivalstvu naraslo.

BAZSVETLJAVNA

Washington.—Office of War Utilities, ki je oddelek War Production Boarda, je naslovil poziv mestnim uradom, klubom, trgovskim zbornicam, trgovcem in sploh vsem državljanom, naj ne preprečuje nobene slavnostne razsvetljave letos o božiču, prav kot lani in leta 1942. Poziv je bil oddan na poziv administracije za trga goriva v vojnem času. OWU naglašja, da potrebi božična razsvetljava ogromne količine goriva za proizvodnjo potrebnega električnega toka. Položaj glede goriva je kritičen v večini okrajev dežele, tako da je neobhodno potrebno štediti z gorivom vseh vrst.

OTROŠKE IGRAČKE

Washington.—Igrače, ki bodo na prodaj za letošnji božič, bodo boljše kakovosti kot lani, je izjavil War Production Board. Sploh bo boljše celo tudi v pogledu množine in raznovrstnosti, ker so mnoge tovarne, katerih delo za vojne potrebe je nekoli-

ko ponehalo, začele zopet izdelovati igrače. Za industrijo igračev veljajo še vedno določbe, ki prepovedujejo uporabo vsakega kritičnega materiala. Vendar pa izdelujejo že mnogo manj igrače iz kartona. Letos bo večina igračev iz lesa. Nekaj jih bo tudi iz kovin—morda do 15% onih množin, ki so bile izdelane pred vojno.

POŠILJANJE DAROV ZA BOŽIČ

Washington.—Poštni in transportni uradi napovedujejo, da bo število darov za božič v Združenih državah letos presegalo leto 1943 za 25%.

NAJPREJ JE TREBA ZMAGATI

New York.—"Nikdo ne ve, kdaj se bo vojna končala," je dejal J. A. Krug, načelnik War Production Boarda, govoreč pred forumom lista New York Herald Tribune. "Nemci se še vedno bore z vsemi svojimi silami in obupno odločnostjo. Japonci je treba preganjati preko vseh neizmerljivih daljin Tihega oceana. Najprej je treba dobiti vojno. Radi tega bomo tudi nadalje posvečali svoje delavske sile in industrijska sredstva temu cilju, vse dokler ne bo zmaga naša."

CENE ZA STARE AVTE

Washington.—Office of Price Administration je naznanil, da je bila cena za rabljene Chevrolet automobile modelov iz leta 1937 do leta 1941 povišana za približno in povprečno 3%.

TRANSPORTNE TEŽAVE

Washington.—Polkovnik J. Monroe Johnson, ravnatelj urada za transport v vojni, je izjavil na konferenci zveze mlekarov, ki se je sestala v Washingtonu, da ni pričakovati v doglednem času nobenih odlašanj, določb glede transporta mlekarov proizvodov, češ, "dvoje vojn imamo še na ramah, v katerih moramo zmagati."

Anna Vidmar, Agnes Bohinc, John Hribar, Frank Senica in Frank Smith.

Po \$1: F. Godina, Frances Godina, Mary Pavec, J. O. Aruby, Emma Krueger, Frank Reven, Sam Reven, Ivana Alich, neimenovan in neimenovan.
Kolekta na shodu \$501, dobilek v kuhinji in pri bari \$80, kar znaša skupaj \$581. To je zelo lepa vsota za bolj malo udeležbo. Kdor zapazi kakšno pomoč, naj takoj javi spodaj podpisane, 2657 S. Lawndale ave.
Donald Lotrich je nabral in mi izročil \$247. Imena bo sam objavil.

V kuhinji in pri bari smo prodali za \$80. Pivo in trdo pijačo je daroval naš zaveden rojak Paul Berger. Sunko in kruh sta darovala Anton Trojar in žena, mehko pijačo in led pa Frank Bizjak in žena. Vodstvo SNPJ je dalo prostore brezplačno in vodstvo tiskarne SNPJ pa tiskovine in druge potrebščine. V imenu odbora vsem skupaj iskrena in srčna hvala!

Sedaj pa še nekaj besed onim, ki se še niso odzvali na naš apel. Pregovor pravi: Kdor hitro da, dvakrat da. Ta pregovor še posebej velja za naše ljudi v starem kraju. V boju se nahajajo tri leta in pol. Sovražnik jih je oropal do kosti. Zima je tu: nimajo ne obleke ne jestvin, mnogo jih je ranjenih in pohabljenih, mnogi so brez stanovanj, ker je sovražnik požgal cele vasi. Pa kaj hočemo naštevati dalje. Pomoč je nujno potrebna! Ako je ne dobijo to zimo, bo mnogo življenj uničenih. Morda bo med njimi vaš oče, vaša mati, morda vaša sestra, vaš brat... Pomagajte, da se jih ohrani pri življenju. Darujte obleko, prispevajte denar. Za vse vodimo knjigovodstvo, za obleko in denar. Istotako zapišemo vsa imena onih, ki pomagajo delati. Ob priliki jih bomo objavili in na zahtevo jih poslali Jugoslovanskemu rdečemu križu, da bo ta videla črno na belem, kdo je pomagal svojemu narodu, ko je bil pomoči najbolj potreben.

Louis Zorko, blag. R. O. 25 SANSa.

ZBIRANJE OBLEKE V MANORJU

Manor, Pa.—V nedeljo, 5. novembra, se je vršila seja društva št. 78 SNPJ, na kateri je bilo sklenjeno, da pričnemo pobirati obleko za naše rojake v stari domovini. Na delo! Pomagajmo našim bratom in sestram onkraj morja! Vso nabrano obleko naj se dostavi do 15. novembra na dom brata Kukovicha v Westmoreland Cityju.

Zaeno pozivam članstvo našega društva, da se v velikem številu udeleži prihodnje društvene seje, na kateri bomo volili društveni odbor za l. 1945. (Prišlo prepozno za sredo.—Ured.)

PODRUŽNICA ŠT. 39 SANSa POROČA IN VABI

Cleveland, O.—Na zadnji seji podružnice št. 39 SANSa smo najprej razpravljali o prireditvi, ki se bo vršila 12. novembra, za takojšnjo pomoč našim bratom in sestram v stari domovini. Pri tej koncertni prireditvi sodelujejo vsi clevelandski in colinwoodski pevski zbori. Charles Vrtovšnik, predsednik veselilnega odbora, je poročal, da so priprave že davno v teku in je vse od začetka do konca dobro zamisljeno. Program bo lep, po programu pa bomo servirali v prizidku okusno večerjo.

Naši nabiralci so pridno na de-

lu za SANS in prav tako za takojšnjo pomoč. Za SANS so prispevali sledeči: društvo Napredne Slovence št. 137 \$10. Po \$5: društvo št. 27 ABZ, Joseph in Pauline Birk. Po \$3: Joseph Gabron, Frank Kern. Neimenovan \$1—nabral Ludvik Medvešek. John Lenard \$10, Joseph Somrak \$5—nabral John Tavčar. Tavčar je tudi izročil vsoto \$92-40, katera je preostanek prireditve St. Clair Rifle Cluba. Tončka Simčič je izročila \$3, katera je podarila Jennie Skuk. Vincenc Salmič je izročil \$30. Prispevali so sledeči: Peter Valenčič \$10; Vincenc Salmič \$3, Vincenc Klemens \$2. Po \$1: Frank Klemenčič, Walter Lazar, Emil Kobal, John Krebel, Joe Makovec, Frank Suhadolnik, Matthew Multz, Joseph Urbančič, Jacob Ambroz, Joe Pograjc, Frank Sumrada, Joe Stefančič, Mark Zivoder, Frank Bogolin, Frank Krančević. Vsega skupaj smo prejeli \$167.40.

Kakor je bilo že zadnji teden poročeno, je nam izročil Feliks Strumbelj \$100 za takojšnjo pomoč Jugoslaviji. Na zadnji seji pa nam je izročil Janko Rogelj \$30, katera je daroval J. B. Stanovica, Krist Stokel pa \$3 za Benedikta Zdešarja. Herman Grebenc se je podal na 55. cesto, v požgani distrikt, in nam prinesel \$50, ki jih je daroval Anton Janša. Frank Sodnikar je daroval \$10 in Louis Majer \$5. Skupaj nabral Grebenc \$65. Torej dva stotaka v dveh tednih. Ta vsota je bila odposlana na War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent. Najlepša hvala vsem skupaj!

Upamo, da bodo naši rojaki še veliko darovali. Zastopniki in člani podružnice SANSa in JPO-SS so pridno na delu, prav tako Progressivne Slovence z zbiranjem obleke. Na koncu pa še enkrat vljudno vabimo na poset prireditvi, ki se bo vršila v nedeljo, 12. novembra, ob pol štirih popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair ave. Na gotovo svidenje!

Mary Krišmančič, tajnica št. 39 SANSa.

ROJAKOM V CHICAGU

Chicago.—Relifni odsek postojanke št. 25 SANSa pripravlja prvo večjo pošiljatev obleke in drugega materiala v pomoč bednim v stari domovini. V naši relifni postaji na 3936 W. 26th st. je dobrih zaloga potrebščin, ki jih moramo nemudoma poslati v New York, kjer se bodo na lažile na jugoslovansko ladjo. Da se nabrane potrebščine čim prej odpošljejo v New York, je potrebno, da se prikladi precej-šanje številu rojakov, ki bodo pomagali pri zavijanju in drugem zadevnem delu. Pridite v omenjene prostore danes zvečer, dne 9. nov. Pomagajte, da bo pošiljatev prišla na določeno mesto pravočasno!

Relifni odsek, postojanka 25 SANSa.

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

Seja glavnega odbora JPO-SS

19. oktobra 1944

VINCENT CAINKAR, predsednik JPO-SS, odprl je sejo ob pol deseti uri popoldne v konferenčni sobi Slovenske narodne podporne jednote v Chicagu.

JOSEPH ZALAR, tajnik JPO-SS, poročja, da je postal povabil la za današnjo sejo sledečim odbornikom: Vincentu Cainkarju, zastopniku Slovenske narodne podporne jednote, Janku N. Rogelju, zastopniku Ameriške bratske zveze, Josephini Erjavcu, zastopnici Slovenske ženske zveze, Leotu Jurjovcu, zastopniku Zapadne slovenske zveze, Josephini Zakrajšek, zastopnici Progressivnih Slovence, Franku J. Wedicu, zastopniku Družbe sv. Družine, Johnu Gorniku, zastopniku Slovenske dobrodelne zveze, Johnu Ermencu, zastopniku Slovenske podporne zveze Sloga in Franku Česniku, zastopniku Slovenske moške zveze. Odzvali so se sledeči: Vincent Cainkar, Joseph Zalar, Leo Jurjovec, Josephine Erjavc, Frank J. Wedic in John Ermenc.

Ker ni navzoč prejšnji zapisnikar, Janko N. Rogelj, je sklenjeno, da Josephine Erjavc vodi zapisnik.

Predsednik pojasnjuje namen današnje seje. Predvsem želi, da se nekaj sklene glede zapisnika prejšnje seje, radi katerega je nastalo nekaj nesporazuma. Daje je potrebno, da JPO-SS podvzame potrebne korake, da se čim prej pomaga našim trečim Slovincem v stari domovini. Omenja, da kmalu dospe jugoslovanska ladja v New York, katero bi potreba napolniti z raznimi potrebščinami. Poudarja, da vlada mnenje med narodom, da je JPO-SS vse premalo aktivna za današnje čase, kar pa seveda ni resnica in je tak vtis treba popraviti. Nadalje je treba rešiti ponovni poziv za združanje s pomožnim odborom v New Yorku. Več o tem bo razvidno iz pisma, ki se bodo čitala pozneje. Nato br. Jurjovec, blagajnik JPO-SS, prečita pismo, katerega je prejel od direktorja publicitete, Janko Roglja, ki omenja, da je bil zapisnik minule seje popravljen ali drugačen kot pa je on (Janko Rogelj) spisal. Tajnik Zalar poda k temu sledeče poročilo: Pri minuli seji, ki se je vršila 19. sept. t. l., je vodil zapisnik direktor publicitete, Janko Rogelj. V navadi je bilo, ko je bil zapisnik pripravljen, je bil navadno poslan predsedniku in tako tudi meni kot tajniku v pregled in odobritev. Dne 27. sept. sem prejel od br. Roglja prepis zapisnika. Pri čitanju sem opazil, da par točk ni bilo dovolj razumljivih, zato sem vsebino teh dveh točk bolj obširno označil, in to tako, da je zapisnik kazal jasno sliko sklepov. S temi popravki sem potem prepis zapisnika br. Roglju vrnil in ga na popravke pismeno opozoril. Na enak način se je postopalo z zapisniki vseh prejšnjih sej.

Cez nekaj dni prejmem prepis zapisnika od predsednika Cainkarja. Brat Cainkar mi je sporočil, da ne more razumeti, zakaj je Rogelj zapisnik tako površno spisal. Omenja, da je naša zadnja seja bila polna važnosti in je nudila dovolj materiala za lep zapisnik. Iz tega razloga je smatral potrebno v zapisniku napraviti nekaj popravkov in pravi, da če imam jaz kaj popravkov, naj jih napravim in mu potem zapisnik vrnem.

Jaz sem nato predsedniku

Važno naznanilo o ladji

Za pošiljanje pomoči v Jugoslavijo morajo vsi jugoslovanski Amerikanci imeti v vidiku sledeče:

1.) Jugoslovanska ladja s preko 3.000 ton kapacitete dospe v luko New Yorka okoli 15. t. m. in v nekoliko dneh mora biti napolnjena s materialom, ki bo odpehlan direktno v Jugoslavijo.

2.) Jugoslovanska vlada je imenovala predsednika Kluba pomorcev Jugoslavije, g. Toma Babina iz New Yorka, da prevzame dolžnost napolnitve ladje. G. Babin se sedaj nahaja na potovanju po Ameriki in na konferencah z našim narodom daje potrebna pojasnila za delo pri relifu.

3.) Poleg obleke, odeje, čevljev in posteljnine je treba nabirati tudi vse drugo, kar more koristno služiti našemu narodu, kot n. pr. konzerve, mlo, igle, kakao, čaj itd.

4.) Naslov War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent je: 465 Lexington Avenue, New York 17, New York.

5.) Naslov NOVEGA skladišča je:

Warehouse: War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent, 161 Perry Street, New York, New York.

Ves material, namenjen za to ladjo, mora biti v New Yorku najkasneje do 12. t. m.

6.) Za zbiranje materiala in robe ni potrebno imeti nobenega posebnega dovoljenja.

Potrdila za prejem denarja bomo razposlali tokom prihodnjih dni na vse naše odbore.

Izkaznice in certifikate pa razpošljemo takoj po zaključku National War Fund kampanje.

Čas je kratek, zato je potrebna hitra akcija, da se la ladja napolni, da odnese našo prvo pomoč v Jugoslavijo.

Rev. Strahinja Maletich, glavni tajnik.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

huda borba, katere njegov režim najbrže ne bo mogel prenesti. Nedvomno je, da se bo Franco trdno držal falange in onega dela armade, ki mu bo ostal zvest v tej zadnji borbi, o kateri je malo dvoma, kako bo izšla.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani)

de: Glasbena matica—kvartet: Bele, Plut, Nosan in Šolen. Zarg, dvospev. Slovan iz Euclida, smaki zbor. Sloga, dvospev. Jadrin, mešan zbor iz Collinwooda. Za otvoritev programa nam zapoje Tončka Simčič ameriško himno. Program bo vodil predsednik podružnice Leo Kushlan. Za zaključek pa zapojejo zbori slovensko himno.

Kot na vseh SANSovih prireditvah, tako tudi na tem koncertu pričakujemo, da se ga udeležite vsi, kateri čutite slovensko in ki imate srce za naše trpinčene brate v naši bivši domovini. Potreba je silna in nujna. Po vseh slovenskih naselbinah so pričeli zbirati obleko in denarna sredstva v velikem obsegu, zato tudi upamo, da Clevelandčani ne bodo med zadnjimi. Dne 15. novembra pride v Ameriko jugoslovanski parnik. Glejmo, da ga bomo napolnili do vrha in se s tem izkazali vrednimi naših jugoslovanskih bratov v domovini. Zadržali imamo, da bodo naši darovi pravično razdeljeni med najpotrebnejše Slovence brez razna na prepiranje.

Pridite torej in napolnite dvorano SND, kajti poleg par ur pravnega užitka bomo imeli tudi prijetno zavest, da pomagamo premetni stvari in morda obetnem rešiti življenje več sirotam, katerim preti smrt vsled la-
ste in mrza. Na svidenje!
Smrt fašizmu! Svoboda narodu!

Za publicistični odbor: Frank Česen.

ZA POMOČ STARI DOMOVINI

Chicago, Ill.—Pred nekaj tedni se je organiziral odbor pri postojanki št. 25 SANSa, čigar naloga je delovati za takojšnjo pomoč našim herojskim borilecem, bratom in sestram v stari domovini, kateri nujno potrebujejo naše pomoči. Odbor je šel takoj na delo in dobil prostore brezplačno na 3936 W. 26th st., kjer humanitarni ljudje pri-

AMERIŠKI VOJAKI V AKCIJI NA FILIPINAKEM OTOKU LEYTE, KJER SO PRESENETILI JAPONCE. V BLIŽINI TEGA OTOKA SE JE VRŠILA TUDI VELIKA POMORSKA BITKA, V KATERI JE JAPONSKA MORNARICA UTRPILA VELIKE IZGUBE.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prijeto eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane vsa enaka, za člana ali nečlane \$6.50 za eno leto naročnino. Če va člani še plačajo pri aneksu \$1.20 za sedem dni, se jim to prijete a naročnini. Torej sedaj ni varoka, reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnili: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravnštvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:	
Za Zoruš. državo in Kanado \$6.50	Za Chicago in okolice je \$7.50
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in..... 6.30
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in..... 5.10
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 3.90
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 2.70
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... 1.50
Za Evropo je \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1. Ime..... Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2..... Čl. društva št.....

3..... Čl. društva št.....

4..... Čl. društva št.....

5..... Čl. društva št.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐

GORNJE MESTO

POVEST IZ ZAGREBSKEGA ŽIVLJENJA

SPISAL

BOGOMIR MAGAJNA

(Nadaljevanje)

Simon se je za hip ustavil in se ozrl nazaj. V njegovih očeh se je zrcalil bes, kot da mu hoče kdo ugrabiti trenotek, ki naj mu povrne mir. Začutil je željo, da bi počakal dekle, ki teče za njim, ji stisnil obraz nekaj minut v sneg in zbežal. Bežal je in se spet ozrl. S strahom je spoznal, da se razdalja med njim in Manciko manjša, da je potok še celih deset minut daleč. Njegove noge so bile naenkrat kot iz svinca. Ni čutil, da se mu čelo koplje v znoju in da ga trese mrzlica. "Počakam in ubijem jo," je mislil in se ustavil. A Mancika mu je ovila roke krog vratu. "Ti nisi kriv. Ne ubij se, Simon!" In božala ga je po laseh, ne da bi ga izpustila. "Ti nisi, nisi kriv!"

"Ljubim te, nikar se ne ubij!"

Jasna misel se je polagoma vračala v njegovo dušo. Začuden je gledal v dekle, ki je trepetalo ob njem. Potem je rekel: "Zelo je mrz, zakaj si šla brez plašča? Gole roke imaš in v tej mrzli zimski noči!" Prijel jo je za roko: "Zakaj jokiš, Mancika? Vrniva se! Hladno je tukaj. Vrniva se!"

Za roke sta se držala, ko sta šla nazaj kot dva otroka. Dolgo nista nič govorila. Potem je pričel govoriti Simon: "Morda je prav, da si preprečila. Ni se me polastila danes prvič ta misel, kajti kaj naj še delam? Morda je namoodpoved to, če ostanem še tukaj. Ona na drugem bregu, ni ostala. Njej je sedaj lepo. Sestre so ji z rožami okrasile telo. Kaj naj delam? Veselih zvokov ne bom več lahko povedal drugim. Polagoma mi bo otopela duša in celo noči bodo brez lepih sanj, ki sem jih imel še do sedaj. Vendar se mi zdi, da je prav, da si preprečila."

Simon ni vedel, zakaj je izrekel zadnji stav.

Mancika mu je med njegovim govorjenjem stiskala roko. Ko je prenehal, se je zvonko zasmejala.

"Simon, ti si sedaj kot ta zimski noč. Neka mrljaka svetloba sveti kot nočjo ta polmesec iz teme v tvojo dušo in te je strah pred njo. V njej so drevesa hladna in skorja jim je obdana s poledico. Toda, Simon, pomlad se povrne in jaz te popeljem na poljane, rdeče kot živa kri. Sonce bo sipalo ogenj ljubezni na trate rdečega cvetja. V tvojo dušo bom spustila roj pisanih metuljev in vsak metulj bo kot pesem. Mancika ni ljubila še nikogar. Mancika pa bo ljubila tebe. Mancika mrzi Krilana. On je človek brez kosti. Njegov obraz je obraz mehkužne deklice, le da ga je še sram, da bi si lica obarval z rdečilom. Ti pa boš ljubi moj. Pokazala ti bom kraje naše dežele, ki so ti sedaj tuji. Lepša in silnejša bo tvoja pesem od najlepše, kar si jih zaslužil do sedaj. Vse ti bo kot novo razodetje. Svoje življenje hočem položiti k tvojemu življenju in zavrisvalo bo le eno življenje v divje lepe uporne moči, strasti in lepote tega sveta. Ti si sedaj v strahotnih temah. Tvoja duša je ukleta in spi med mučnimi sanjami. Dvignila te bom iz črnih globin, iz ukletega gradu zime in teme, v katero te je poslala Marija. Odvalila bom svinca s tvoje duše. Poljubila ti bom srce, da bo zopet zaživel in zavrisvalo. Ti boš odslej moj in nihče te mi ne bo ugrabil."

Simon je slišal vse te besede in vendar je bil nekako odsoten. Prelepa je bila Mancika sedaj in ga vodila za seboj kot kako bitje iz pravljice, toda ta lepota se mu je zdela še vedno tuja in ni mogla še zmagati njegove notranjosti. Dovolj je bilo sedaj prostora v njegovi duši, da bi

lahko sprejela sliko Mancike, saj je bila ta duša sedaj pusta in prazna, dasi je živel v njej še nekaj — rekel bi tisto — občutje praznine — ali pa morda bolje — domotožje po tisti ženi, ki je še nedavno bivala v tej duši in se je imenovala Marija — in neka sestra z imenom Danica — in neka deklica z imenom Jelka — in neka čudežna roža hiacinta — in privid Gornjega mesta. Simon je sedaj te lepe slike izbrisal iz sebe in čudno, da se ni spomnil dogodka iz sanj: Sredi temnega stolpa... (Brave sam je gotovo že doživel tako uro v svojem življenju, tako po polnoč morda, ko mu je bilo vse eno, naj se zgodi, karkoli hoče. To ni obup. Obup je še vedno silno valovanje misli in čustev in se obrne na eno ali drugo stran. V obupu, dasi je to na videz neverjetno, človek še živi. Tako ura pa potuje mimo obupa. Ne more se imenovati niti vdanost v vse. Človeku je tedaj, kot da je izstopila, zbežala duša iz telesa in da se on, neka lutka, premikala sem in tja.) Čudno, da je Simon še pred polnočjo govoril Malči o prekrasnih dnevih bodočnosti, potrdil Nikolaja in Enriko v veri, mislil s ljubeznijo na Jurkico in na mnogo drugih lepih stvari. Simon je hotel prenesti vse te lepe misli iz sebe drugim, preden odide, prav tako morda kot izdihne umirajoči oče poslednjo misel v otroka svojega sina.

Ni verjel do sedaj, da bi ga mogla Mancika ljubiti, in njeno razodetje ni vzbudilo v njem nikakega čustva, morda neko plahost, da. Tudi je ležala Jelka še vedno na onem drugem bregu v leseni mrtvi krsti, kar mu sicer ni prizadevalo sedaj več boli, vendar je mislil na to istotako z nejasnim strahom. Ozrl se je nekajkrat nazaj in Mancika je zapazila to in ga pritegnila za roko. Ko sta prišla na tisti kraj, kjer je nekoč poslušal Simon z Marijo beračvo godbo, sta zagledala novo sliko:

Nikolaj in Erika sta stala v snegu visoko nad njima na robu tiste dolinice, v kateri niso rala drevesa in ki je tako samotno skrita med gozd. Njuni senci sta se jasno risali proti nebu. Nikolaj je imel dvignjeno desnico in kazal z njo proti gostosevcem, v katere se je zameknila Erika. Mancika in Simon sta se ustavila.

"Kako sta lepa!" je rekla Mancika. Nikolaj in Erika sta utonila polagoma onkraj roba dolinice s počasnimi neslišnimi koraki. Simona je naenkrat obšla čudna misel: da je gledal to sliko iz nekega drugega sveta in da je videl na tej zemlji mlado življenje, ki bo raslo mimo njega, medtem ko bo on potoval kot človek, ki je zgrešil in ni prišel tja, kamor se je namenil, kot tujec, kot mrtvi človek med živimi ljudmi. Ob tej misli se je nekaj zgenilo v njegovi duši, a ni rekel nič in se je dal molče odpeljati od Mancike v zabavišče.

Tam so medtem že opazili odsotnost Simona in Mancike in si prišepetavali radi tega med seboj. Regina je rekla Krilanu: "Mancika ni nepremagljiva, le pravi je moral priti." Kriljan je bil tedaj že zelo pijan. To Reginin roganje ga je zapelo v dno srca in začutil je v sebi veliko mržnjo do Simona. Ni bil sedaj toliko nesrečen radi tega, da ga Mancika noče — saj se mu je zadržala naenkrat Regina lepša od nje —, a bolelo ga je, da je drugi takoj dosegel, za kar se je on toliko časa boril brezuspešno. Regina je videla ta srd in se mu rogala še bolj, tako da je ta srd naraščal v njem od trenutka do trenutka.

Ko sta vstopila Simon in Mancika, se je takoj oprostil od Regine. "Samo za kratek čas, potem se vrnem in te posprem domov."

(Dalje prihodnjik.)

Grešnik Lenart

Življenjepis otroka
Ivan Cankar

(Nadaljevanje.)

Po dolgi vožnji in mnogih postajah se je voz približal mestu. Bilo je pač še dobre pol ure do prvih hiš, ali po mestu je zadisalo. Cesta je bila razvožena in obljubena, krčma se je vrstila za krčmo, že se je zasvetil ženski klobuk, prikazala se je gosposka črna suknja. In vse je bilo neprijazno, glasno in tuje. Še hiše so bile take, da bi človek le strahoma stopil v vežo. Lenartu je bilo tako pri srcu, da bi skočil z voza ter pobegnil v gozd.

Takrat se je primerilo na cesti nekaj tako čudnega, da je ostalo Lenartu za vselej v strašnem spominu. Veliko pozneje je zaslužil, da je bilo znamenje, od umišljenega Boga mu na pot poslano. Človeške oči pa so tako ustvarjene, da znamenje ne razločijo prej, nego šele ob tisti uri, ko se v sramoti in žalosti izpolni.

Pred krčmo se je gnetla velika gruča ljudi in je zastavila vozu pot. Ljudje so kričali vsekrizem, prerivali se in suvali; ni se dalo koj razločiti, kaj da jih je bilo silnega spravilo vse v en črn klopčič. Konja sta čakala mirno, okrenila debeli glavi ter strigla z ušesi. Ženske je omamilo, da so pričele še same nastežati zijati. Lenart je videl visoko z voza, kako se je gruča za hip razmeknila. Sredi gruča se je prikazal bps in gologlav človek, ves raztrgan, povajljan in v krvjo oblit. Še od blizu bi se ne bilo moglo dognati, če je ena sama blatna in krvava kepa, bil star ali mlad; yes obraz je bil iz te kepe je široko strmelo dvojje belih oči. V roki je držal nekaj, kar od daleč ni imelo prave podobe; ali je bila čula; ali škorenj, ali hleb črnega kruha. Bosjak se je prikazal in je spet utonil; gruča se je zganila, kričala je zmirom hujše, ker so hiteli ljudje od vseh strani, kakor da

bi se nabirali iz jarkov kraj ceste.

Le malo besed je razločno udarilo iz trušča in še tiste niso povedale, kaj da se je bilo zgodilo strašnega. Tudi oni, ki so stali prav tik bosjaka, najbrž niso prav vedeli, čemu semenj. In vendar so imeli vsi zalite oči, lica zeheteča in zaripljena od srda.

"Stopi doli, voznik, vprašaj!" so kričale ženske.

Voznik se je okrenil; tudi on je pogledal sovražno, mokri brki so se mu ščetinili.

"Vse kaže, da je kradel! Ko bi ga le dosegel s tem bičem!" Tisti, ki so stali kraj voza, daleč od bosjaka, so iztegali vratove, odpirali usta, se prerivali s komolci.

"Kaj pa je ukradel?"

"Pravijo, da par novih škornjev!"

"Ne, kruh je kradel, cel hlebec je pobasal; tišči ga pod pazduho!"

"Polno culo si je bil natlačil; saj jo valja po blatu, je ne izpusti!"

"Kdo pa je?"

"Otrok je!"

"Saj je že siv in sključen!" Iz gruča se je počasi in trudoma izvila taka prečudna procesija, kakršne Lenart še nikoli ni

Good Source of Used Fat!

Elizabeth Maitland, center, canteen manager of the Women's Military Services Club, New York City, shows Pvt. Zaida Shepard, of the Canadian Army and Yeoman 3/cl Beatrice Shulman, of the Navy, formerly of Revere, Mass., how used fat is salvaged in the club kitchen. The grease that oozed from those juicy hams during baking will be turned in for salvage so it can be used again for industrial purposes.

videl. Dvoje čokatih, golorokih ljudi, mesarjev pač, je gnalo tat. Držala sta ga vsaki na svoji strani z močno pestjo za lakete, stopala sta umerjeno in trdo, kakor stopa sama temna pravica. Tat je bil med njima zares kakor otrok in starec obenem. Zelo droben je bil, ves sključen in zgrbljen v tilniku, pasu in kolekih; segel jima je z glavo komaj do ramen. Bose noge so se mu nerodno opletale po blatu, obleka je v cunjah visela od njega. Iznad čela, krog nosa in ust mu je curljala kri. Zinil ni nobene besede, buljil je belo predse, kakor da je ob pamet.

"Pijan je tudi, saj se stopiti ne more prav!" se je zgrozila ženska.

Pred tatom in njegovima biračema, krog njih in za njimi se je gnetla gosta procesija. Zelo pisana je bila, brez reda in srma. Ženske, spodobno oblečene, so se tiščale umazanih moških in so govorile z njimi. Gosposka črna suknja se je drgnila ob zidarski jopič, z apnom oškropljen. Bilo je resnično, kakor da jih družijo vse ena sama pobožnost. Obrazi so si bili čudno podobni, kakor iz enega kamna izklesani; iz trdega kamna, s krvjo oskrunjenega. Pod očmi so bili črno zaliti, usta so jim bila zatekla, napol odprta in so dihala vročo sapo. Vsak hip je kdo planil iz gneče, kdorkoli, zamahnil krepko s pestjo ter udaril; tat se je opotekel, sklonil je glavo, buljil predse nemo in topo. Tako so se vrstili drug za drugim s palicami, pestmi in nohtovi, kakor na tihem domenjeni; tudi lepa dekleta in nadožne starke. Vmes so molili molitev, kakršne še niso čula nebesa.

"Na, prokleti! Na! Na! Naj crkne na cesti! Na, žlevi svojo kri, to smradljivo!"

Birača sta stopala trdo in moдро in se nista zmenila.

Voznik je narahlo pobožal kolenje, da se je pomikal voz počasi vstric procesije.

"Poženite! Poženite!" je v svoji grozi jeknil Lenart.

"Ali ti ni všeč?" se je veselo zasmejal voznik. "Še nič plačati ni treba, zastoj ti je komedija in semenj! — Glej, zdaj se je pa zares zvrnil!"

Eden biračev je bil malo popustil, ker si je hotel otreti potno čelo; takrat je padel tat na kolena in koj nato še na obraz. Birač je spravljal rdeči robec, pograbil tatu za lase ter ga vzdignil tako visoko, da je pocincaval v zraku z bosimi nogami. Lenart je zastokal, zatisnil oči ter skril obraz pod rokave.

Vriskačo je krenila procesija na drugo pot; voznik je poglal.

Soseda, ki je sedela tik zadaj, se je sklonila k Lenartovi materi, jo mežikajoč potrknila po rami.

"Ali veš, komu je bil na las podoben ta razbojnik? Možu tvojemu, ki je šel po svetu!"

Mati je globoko nagnila glavo in ni odgovorila besede.

X.

Z bridkostjo in sramom v srcu je nosil Lenart težko butaro svoje nehvalečnosti. Bral je in slišal venomer, da je treba moliti zaradi vsakega kosčka kruha, ki ga človek prejme; nadalje, da bo tisti kosček kruha povrhu še zapisan v nebeske bukke ter nekoč obilno povrnjen; ter nazadnje, da je treba take ljudi, ki lahko ponudijo kosček kruha in so vsled tega že v nebesih zapisani, do konca dni prisrčno ljubiti in spoštovati, jim streči po vseh močeh.

Lenart se ni ravnal po teh naukih; ni molil večernega očenaša zaradi kosčka kruha, ni ljubil tistih blagih ljudi in tudi ni verjel, da pišejo v nebesih take zahvalne bukke. Dobro je vedel, da se te nejeverni pravi nehvaležnost in da je nehvaležnost greh; spovedal se je tega greha, njegovo kesanje pa ni hotelo biti ne globoko, ne resnično; besede so bile na ustnicah, srce pa se je upiralo, je ostalo mrzlo in zakrknjeno. Šel je od spovednice potrt in si ni upal k obhajilu.

Pri tistih tujih ljudeh, kjer je

Tudi če se to zgodi, ameriške žene se ne bodo oddahnile

Če se tudi ubijalec Hitler poda, ameriške žene ne smejo prenehati hraniti masti v svojih kuhinjah. Kajti Japonci, ne Nemci, imajo še v svojih rokah pokrajino na Pacifiku, ki so nas zalagali s bilijon funti na leto! Naše hranilno delo ni končano, dokler ne preženemo zadnjega Japonca!

Vsaka kaplja porabljenosti masti je nujno potrebna, da pomagamo izdelati tone municije, zdravil, umetnega gumija in mila, kar je vse potrebno za končno zmago.

Zato hranite do V-J Dnevni Pomniti, vlada vam da dva brezplačno rdeča pointa za vsaki funt.

Ta poziv sta odobrila WFA in OPA, plača ga pa industrija.

bil, so molili zvečer rožni venec, ob sobotah vse tri dele in povrhu še nekaj prav čudnih Marijinih molitvic. Klečali so po kotih, vsak pred svojim stolom; svetilka na mizi je bila globoko privita, v izbi je bil zatohel polumrak. Gospodinja je molila počasi, z visokim, zategnjenim glasom, drugi so odgovarjali mrmraje. Polagoma so glasovi tonili v mrak, zamirali v sanje.

Ob taki uri so prihajale v dušo Lenartovo grešne misli, ki bi se ob uri molitve ne smele prikazati nikamor, kaj šele v dušo, ki je bila zgodaj ranjena, ali ne še omadeževana.

Koj prvi večer ga je prešinilo med rožnim vencem, v tistem trenutku, ko je tudi sam ponevedoma šepetal češčenomarijo: "Ali jač sliši Bog tako molitev? Če jo sliši, ne usliši je nikakor! Saj ni pobožna molitev, hudobna kletev je!"

Zares se molitev gospodinjine ni glasila kakor češčenje in vzdihovanje, temveč kakor rezko sikanje in bevskanje proti nebu. Čep prav je bil gost polumrak, je Lenart razločil njen obraz, ki je bil glasu podoben; trd in suh je bil, polt voščena, mrzla; drobne oči so gledale srepo, nemirno, kakor da bi iskale greha, našle ga povsod ter ga s samim pogledom brez milosti križale; stisnjene ustnice se niso nikoli nasmehnile.

Strah in gnus je občutil pred njo, posebno pred njenimi rokami, ki so bile čudno dolge, tenke in spolzke; zdela se mu je, da kaže na dlani nesramen greh, ki mu ni imena. Če je bil še tako lačen, ga je spreletel zopern mrz, kadar je prejel kruh iz

teh rok. "Bodi hvaležen, pol bi roko, ki ti daruje!" Ne bi poljubil, če bi ga topli po ust. "Kako je pač to," je pomislil, "da so vsi dobrotljivi ljudje, ko pobožni in da vsi tako hude gledajo? Kaj jim daje dobrotljivost vso pravico do Boga in ljudi? Ljudem gospodarijo, svoji volji, pri Bogu so si k zapisali svoj kot v nebesih. V drugi, ki so lačni in ne more biti dobrotljivi, so zavrnili tem in na onem svetu. Ali je po zapovedih božjih tako ustnovljeno, ali pa je vse to laž greh?"

"Kaj cineas in buljiš, negodna?" je ustavila gospodinja očenaš; iz kotov so se vzdignile zaspane glave.

Lenart je molil hitro in glasno, svojih grešnih misli pa prepočil, ne zmotil. Niso govorile s čisto razločnimi besedami, bile so kakor meglene podobice ali razumel jih je.

(Se nadaljuje.)

Razni mali oglasi

POTREBUJEMO gospodinjino in kuharico; 4 odrasle osebe. \$25.00 na teden. 3108 W. Roosevelt. Rd. KEDzie 0568.

STENOGRAPHER
Permanent position.
Ask for Mr. Shortino
CADILLAC GLASS CO.
900 W. Cermak Road

LASTNIK PRODA 2-5 in 1-4 sob. hišo. Klet, gorka voda—dva kodi kurjava. Prinaša \$10.00 mesečno. Cena \$10,500. Prvo nadst. prazno. Pri Riss Park, na 2602 N. Mead Ave. Phone BERShire 1123.

HIŠNIK—Stalno delo 6 dni v tednu za srednje starosti moškega. Plača \$100 za dnevno delo. Nočno delo \$145 mesečno.

BRYN MAWR APT. HOTEL
5550 Kenmore—Kličite Mr. Bailey
LONGbeach 9160

MOŠKI in MLADENIČI
nad 18 let stari za delo pri sadju na debelo.

Dobra plača, ne zahteva skusenosti. Vprašajte—S. TOCKMAN
na 922 W. Randolph

FIREMEN—KURJAČI
za stoker kotel, nočno ali dnevno delo, dobra plača.

YELLOW CAB CO.,
57 E. 21st Street.

PRODA SE 3-stan. 2-5 in 1-3 sob. hiša v dobrem stanju, na 2041 W. Homer St., Chicago 17, Ill.

AGITIRAJTE ZA PROSVETO

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY TRANSPORT
burns 33,000 gallons of fuel a day.

FAMOUS CLOSE SHAVES By Barber Sol

THE PRESIDENTIAL ELECTION OF 1916 FOUND WOODROW WILSON CONCEIVING VICTORY TO HIS OPPONENT, HUGHES. BUT THE FOLLOWING MORNING WILSON WAS AWAKENED BY NEWSBOYS SHOUTING, "EXTRA! WILSON CARRIES CALIFORNIA AND THE NORTH!"

BARBER SOL SAYS:
YOUR BLOOD IS NEEDED
DONOR IT NOW!!

DELO DOBE

HIŠNICE

"JANITRESSES"

Ženske za čiščenje

uradov

Delovne ure od 5:30

popoldne do 12. ure zvečer.

Vojno nujna industrija.

VPRAŠAJTE pri:

ILLINOIS BELL
TELEPHONE
COMPANY

"EMPLOYMENT OFFICE"
ZA ŽENSKE

Street Floor
309 W. Washington

Street